

REDACTIA

Arad, Str. Aulich (Adam)

ABO. MENTUL

Penru Austro-Ungaria
de un an fl. 10; pe 1/2
an fl. 5; pe 1/4 de an
fl. 2.50 pe 1 lună fl.

N-rii de Duminecă pe
an fl. 2.—

Penru România și străinătate
pe an 40 franci.

Manuscripte nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA
Arad, Str. Aulich (Adam)

INSERȚIUNILE

de 1 p. garmond: prima-dată
7 cr.; a doua oară 6 cr.;
a treia oară 4 cr. și timbro
de 80 cr. de fiecare pub^l
caziune.

Atât abonamentele cât și
inserțiunile sânt a să p^l
înaltate în Arad.

Scrisori nefrancate nu
primesc.

TRIBUNA POPORULUI

Situația românilor bucovineni.

Viena, 21 Iulie.

„Tribuna Poporului“ a adus știrea, că domnul Lupul, căpitanul țării Bucovina, a depus conducerea partidului național român, și că, în locul dînsului, au pășit domni: archimandrit Calinescu, Baron Eudociu Hormuzachi și Dr. Iancu Flondor.

Depunerea presiunii partidului național român din partea dlui Lupul nu poate surprinde pe nimenea dintre cei cari cunosc pe dl Lupul, și dacă a fost vreodată ceva ce a putut surprinde, a fost numai primirea rolului de conducător din partea dlui Lupul.

Dl Lupul este un om de cultură înaltă, cu maniere fine, cu bunăvoință, blând, în atingerile sociale plăcut și conciliant, cu caracter, însă fără să poseadă energia recerută, spre a pute servi ca conducător al unui partid în timpuri agitate și furtunoase.

Și acum, împrejurările din Bucovina nu sunt proprii, pentru-ca Românii de acolo, în frunte cu naturale blânde, să poată ajunge la liman.

Simțul național printre Românii din Bucovina a dormitat mult, a dormit timp îndelungat chiar și în popor, pentru-ca elementele, cari prin cultură, bună stare materială și poziții sociale ar fi fost chemate, ca să lățească în popor cultura, conștiința națională și nisuița de a câștiga valoare propriei individualități, n'au avut sau de loc sau prea puțin simț pentru aceasta, de vreme-ce interesele lor proprii nu li-au lăsat timp pentru aceasta.

Pe acești oameni cel mult timpul alegerilor pentru dieta țării și pentru parlamentul imperial dacă l'au făcut să-și aducă aminte, că există și un popor, de ale cărui voturi au trebuință, spre a-și pune în posesiunea câte unui mandat.

Trecute alegerile, ear' rămăneau toate cum au fost.

La alegeri însă normativă era în privința aspiranților voința presidentului țării!

Voci singuratică, (între cari și a regretatului metropolit Morariu) din bună vreme au stăruit să se gândească Românii la urmările oare când inevitabile ale unei astfel de proceduri, dar' fără să fie băgate în seamă, ba s'a permis chiar, ca metropolitul, — căpetenia bisericii de acolo, — să fie insultat printr'o foaie jidovească în modul cel mai murdar, fără-ca să aștepte cineva vr'un cuvânt de desaprobară contra unei astfel de porniri obraznice.

Dar' în cele din urmă s'a miostivit bunul Dumnezeu de bietul popor: a trimis de president al țării Bucovina pe contele Pace, spre a aduce pe Românii la conștiința primejdiei din situația ce li-se crease, sau, mai bine zis, ce înșiși își creaseră.

Ca president al țării, contelui Pace l'a succedat, prin ținuta sa neprevăzătoare față de Români și preferirea pe față a Nemților, Ovreilor și a Rutenilor, și mai departe prin atitudinea sa stupidă față cu congresul bisericii greco-orientale din Bucovina, a deșteptat pe Români din adâncul lor somn.

O afacere privată între contele Pace și baronul N. Mustatza, cunoscută sub numele de „friptura rece de vițel“, a provocat în sfârșit o schimbare de front în viața națională a Românilor.

Adversarii Românilor au crezut, că a sosit momentul oportun, spre a le smulge acestora majoritatea din dieta țării; de aceea, — a face această dietă incapabilă de a lua hotărâri — și-au depus mandatele, sperând că cu chipul acesta se va impune de sine trebuința unor nouă alegeri dietale.

Puși în extremă necesitate, și recunoscând marea primejdie a situației în care ajunseseră, Românii în sfârșit au început a fi împinși de forța împrejurărilor spre prevedere și concentrare.

Lupta între partide a fost din seamă afară înversunată, dar cu toate acestea, și în buțul tuturor onirilor regimului, li-a succedat Românii a-și alege pe candidații lor naționali și a recăștiga majoritatea în dieta țării: un rezultat, la care a contribuit foarte mult fericitul metropolit Morariu, prin ingerarea sa în campania electorală și prin energia și efectivă spriginire a Românilor.

Se poate zice, că din acest timp a început a prinde rădăcini mai adânci viața politică la poporul român din Bucovina.

Astăzi, deși încetul cu încetul ajung și elemente tinere la suprafață, și unele dintre cele bătrâne se retrag, totuși, procesul de crisaliziție, — influențat câte-odată prin deosebite momente, într'un mod nefavorabil, — nici acum nu este terminat și, după toate prevederile omenești, nici nu se va termina în grabă.

Unul dintre aceste momente nefavorabile este atitudinea actualului metropolit Ciupercovici, care întru-mestrie în mod destructiv asupra preoțimii române.

Între cei trei domni, cari au luat conducerea partidului național român, este și Archimandritul Calinescu, un nume, care, pe timpul ficiertatului metropolit Morariu, suna cât se poate de rău.

Calinescu, Bejan și Reus erau oameni cari, cu toate că fuseseră făcuți consilieri consistoriali de metropolitul Morariu, totuși își facuseră drept problemă a intriga contra lui și a se da de unele vile în mâna lui Ciupercovici.

Această ținută a acestor trei domni a fost pretutindenea cunoscută în Bucovina și pretutindenea condamnată.

Se poate ca archimandritul Calinescu să fi devenit mai prevăzător și să fi ajuns la convingeri mai bune!

Ciupercovici a ajuns arhiepiscop și metropolit prin grația guvernului și nu prin voturile Românilor, dar' cu toate acestea ura ce se descarcă astăzi asupra lui din toate părțile, este numai o răsbunare din partea celui de sus pentru toate cele ce el le-a săvârșit în calitatea sa de deputat în Viena și de vicariu-general în Cernăuți contra fericitului metropolit Morariu.

Ambițiosul archimandrit Calinescu însă n'a ajuns vicariu-general și, adevărul grăind, nici nu este înzestrat cu aptitudinile recerute pentru aceasta.

Baronul Eudociu Hormuzachi este om în puterea cuvântului de caracter, liniștit, activ, cu bunăvoință pentru cauză, dar' până acum n'a pășit aproape de loc în publicitate.

Dr. Iancu Flondor este o putere tină, care îndreptățește la frumoase speranțe.

Să dea Dumnezeu, ca aceste speranțe să se și realizeze.

Impregiurarea că un partid este condus de o persoană sau de trei persoane, este cu totul indiferentă. Și într'un cas și într'altul poate fi bine și poate fi rău. Vorba e numai că, oare sunt cei chemați la conducere potriviți pentru aceasta? sau sunt care căsăvire deosebită? Dar' în punct de problemă a servi propriului partid, fără a privi cătuși de puțin la interesele proprii, ori nu?!

Să dea Dumnezeu, ca Românii, în lupta pentru drepturile ce li-se cuvin, să nu amortească, pentru-ca numai atunci vor pute ajunge la un sfârșit bun!

Adunările Slovacilor se țin lanț. „Nár. Noviny“ dela 20 c. aduce convocările a două adunări, nouă anume: una la Stará Turó (O-Tura), comit. Nitra; ear alta în Mošovce, orășel mic în comit. Turiec, lângă Sv. Martin, ambele pe Duminecă, 30 Iulie. Programul vorbirilor e cel cunoscut.

La adunarea ce s'a ținut Dumineca trecută, 16 c. în Senița (comit. Nitra), s'a îngrămădit foarte multă țărâșime din gîr peste 2000. Ca asistență și paza ordinei publice, solgăbirul li-a pus numai doi gendarmi, cari însă „se preumblau numai în depărtare convenită; ei însuși n'au vrut să se sue pe tribună și nici n'a trimis pe alt cineva să controleze pe vorbitori, etc.“ — spune corespondentul: — zicînd că: „Știu d-nealor bine ce pot să vorbească și ceea-ce este oprit a spune.“

Organul slovac, bucurându-se la loc prim de mișcarea pornită, zice într'altel: „De o sută de ori mai mult prețuește o adunare publică d'acestea, condusă cu înțelepciune, decât niste alegeri, la care, multămită sistemului pervers, nu hotărăște miște sănătoasă, ci vinarsul, mita, gendarmul și mișelile din cele mai revoltătoare ale corteșilor. Adunările noastre, dezvoltându-se, vor fi școală pentru acte publice și numai ele vor fi în stare să mai nobiliteze și alegerile, ștergînd de pe ele actualul lor colorit scărboș.“

Pentru toamnă „N. Nov.“. îndeamnă pe Slovaci, ca să convoace cetățenii ori de câte ori vroesc să și manifesteze voința în cutare ori cutare cestiune politică, națională sau pur administrativă.

Director al gimnasiului român din Năsăud a fost ales Sămbătă cu unanimitatea voturilor dl Virgil Șotropa, unul dintre

profesorii mai tînări, bărbat în cea ma frumoasă vîrstă, activ și inteligent.

Sperăm că prin dl Șotropa se va inaugura la Năsăud o epocă de pace și muncă rodnică culturală. Il felicităm cu căldură.

In atenția P. S. Sale Dlui Episcop Iosif Goldiș.

În „Telegraful Român“ cetim următoarea noutate:

„Directorul seminarului nostru „Andreian“ protopresbiterul onorariu Dr. Eremie Remus Roșca, terminînd afacerile sale oficiale și încheind anul școlar 1898/99; a plecat de-a dreptul la mănăstirea noastră din Hodoș-Bodrog, lângă Arad, unde Joi în 8/20 Iuliu, a fost tuns într'un monach din partea Preacuvioșiei Sale Domnului Augustin Hamsea, archimandrit și egumen al acelei mănăstiri.“

Atragem atențiunea Preasfinției Sale Iosif Goldiș, episcopul Aradului asupra acestui comunicat apărut în organul oficial al arhidiecezei, pentru-că prin el se constată că Metropolitul, trecînd peste hotarele eparchiei Sale, cu ocolirea legiuitului episcop eparchiot, sub a cărui jurisdicțiune canonică se găsește mănăstirea Hodoș-Bodrog, a ordinar cu dela sine putere tunderea unui cleric din eparchia sa în această mănăstire, pe care o numește cu nedrept mănăstirea noastră „adecă a arhidiecezei Aradului, și să sub jurisdicțiunea exclusivă a episcopului din Arad. „Mănăstirea e supusă numai autorităților eparchiale“, zice statutul organic.“

Dar' mai revoltătoare e volnicia și abuzul necumescutului archimandrit și egumen, care cu violentarea statutului organic și a canoanelor a tuns în monachism un cleric fără autorizația episcopului sau, pentru-că, după sfințele canoane, archimandritul ori egumenul mănăstirii „nu poate tunde de monach pe nime fără binecuvîntarea episcopului sau eparchial“ (Saguna: Dreptul canonic, §. 168). Ear' „statutul organic“ prescrie următoarele:

„Cel ce va să se facă monach, trebuie să se supună cercetării canonice. apoi aflîndu-se demn prin sinodul mănăstiresc de a se primi în tagma monachului, prin prepositul mănăstirii se arată episcopului, respective arhiepiscopului,“) și i-se dă binecuvîntarea arhierescă“

Când și cu cine s'a ținut sinodul mănăstiresc pentru a hotărî tunderea în monachism a părintelui Dr. Remus Roșca? Și de când, și pe ce basă directorul seminarului din Arad exercitează în mănăstirea Hodoș-Bodrog drepturile de egumen sau preposit al mănăstirii?

Cerem cercetare în cauză și așteptăm de la Preasfinția Sa noul episcop al Aradului, ca să pună capăt volnicilor și călcărilor de lege practicate sub sistemul „neamurilor“ în biserică.

Creștinism și ovreism pe teren economic.

Mercuria trecută, 19 c. s'au început în Viena prelegerile publice arangiate de cătră partidul creștin-

*) Se înțelege, dacă mănăstirea se află în circumscripțiunea arhiepiscopului.

Biblioteca Noastră

Apare în Caransebeș.

Director: E. Hodoș.

Au apărut:

Nr. 1 S. S. Secula, Realități și Visări, novelete

Nr. 2. Iosif Bălan, Iancu de Hunyad.

Nr. 3—4. G. Coșbuc, Versuri și Proză, cu potretu autorului.

Nr. 5. Gr. M. Alexandrescu, Fabule alese.

Nr. 6. N. Macovișteanu, Dela Sat, piesă teatrală pentru popor,

Nr. 7. Zotti Hodoș, Intocmai! comedie franceză.

Nr. 8—9. O. G. Lecca, Istoria Țigănilor, cu potretu autorului.

Nr. 10. E. Hodoș, Convorbiri Pedagogice.

Nr. 11—12. E. Hodoș, Căntece Bănățene, cu răspuns dlui Weigand

Nr. 13. E. Hodoș, Căntece Cătănestei, cu portr. lui T. Doda.

Nr. 14. G. Crăciunescu, Copii de găsit, snoave, cu potr. autorului.

Nr. 15—17. Ios. Bălan, Numiri de localități.

Nr. 18—22. Zotti Hodoș, Poftă bună! Carte de bucate.

Nr. 23—26. P. Drăgălina. Din Ist. Banatului Severin I.

Nrele viitoare: Din Istoria Bănaului Sev. de P. Drăgălina.

P. II. Severinul sub principii Transilvaniei până la căderea sa în mâinile Turcilor (1658).

P. III. Resboaiete între Austria și Turcia pentru eliberarea Severinului

P. IV. Infintarea regimentului valaho-illiric, mai târziu romano-banatic nr. 13. (1767—1872),

Partea I. a apărut.

Celelalte au să apară pe rând. *Cei ce doresc să li-se trimită, sunt invitați a ne înștiința, ca să știm câte exemplare să tipărim.*

Directia.

Conferințele învățătoarești, este titlul unei cărți de 212 pagini apărută în tipografia arhidieceșană din Sibiu. Conferințele învățătoarești din arhidieceșană ortodoxă română a Transilvaniei ținute în 18/30 și 19/31 August 1898 sunt publicate de comisariul consistorial. La sfârșit se află trei lucruri mai bune și anume: „Istoricul treptelor formale, respective metodice, ale învățământului.” „Istoria naturală în școala populară” și „Remunerațiunile și pedepsele în școală!”

A apărut „LITURGIA sfântului Iosif Crisostom” de Nicolae Ștef, inv. în Arad, ediția II. pentru cor mixt, cu mai multe priceșne, irmoase, și un adaus de cântec național. — Prețul unui exempl. 4 fl. pentru preparanți 2 fl. 50 cr. plus 10 cr. porto postal, ear' legat cu firme 50 cr. mult; se află de vânzare la administrația „Tr. Pop.”

Monografia comunei bisericesti române gr. or. din Cetatea Brașovului. Sub acest titlu și cu ocaziunea sfințirii bisericei

nouă a Sft. Adormiri din Brașov-cetate părintele protopop, dl Bartolomeiu Baiulescu a scos de sub tipar un op istoric local, care, compus pe basa unor documente (în număr de 118) originale de un iateres nu numai local, ci și de interes general românesc, conține monografia acestei comune bisericesti de la anul 1786 până în ziua de astăzi. Prețul acestui interesant volum de 276 pagini, tipărit pe hârtie fină, în octav mare, cu 11 ilustrațiuni, — este numai 1 fl. Opul se vinde în folosul bisericeii și e depus spre vânzare: la librăria I. Curcu, la firma Nepoții Eremia, la episcopul bisericeii Teodor Spuderea și la autorul, în Brașov.

Carte de bucate

A apărut în „Biblioteca noastră”

Poftă bună!

Carte de bucate de Zotti Hodoș atragem atențiunea cetitorilor asupra acestei cărți, care conține sub 420 de numere, peste 600 de rețete și anume cele mai bune rețete din bucătăria practică și moderna. Această carte să poate întrebuința în ori-ce gospodărie românească. Partea cuprinde atât rețetele bucatelor celor mai simple cât și rețete de bucate mai complicate; și adică: Supe, Ciorbe, arsiete postate, rosoluri, aspiciuri galantine, fripturi naționale și franțuzești, torte, parfouri înghețate, ceaiuri, lichieri etc. etc.

Prețul 70 cr. plus porto 5 cr. se află de vânzare la Dna Zotti Hodoș. Caransebeș.

Cartea plugarilor de Ioan Georgescu costă 25 cr.

Cea dintăiu se poate procura dela Tipografia Diecesană, din Arad, cea de a doua dela Tipografia „Aurora” din Gherla.

„Teoria Dramei”, valorosul op literar-didactic, scris de dl Dr. Iosif Blega, zelosul profesor dela gimnasiul român gr. or. din Brașov, se află de vânzare și la administrația ziarului „Tribuna Poporului” în Arad, de unde se poate procura pentru prețul de fl. 1.50, plus portul postal de 5 cr. la exemplar. — „Teoria Dramei” este, în adevăr, o carte de valoare, care cu plăcere și cu mult interes poate fi citită de fiecare membru al societății culte.

„Românii Sacele”, causele decadenței lor economice și mijloacele de îndreptare. Disertațiune de Ioan I. Lăpadat, tipărită de „desp. Brașov al Asociațiunii”. Broșura vrednică a fi citită și în alte părți, nu numai în Sacele.

„Drepturile, datorințele și responsabilitatea membrilor de direcțiune”, de Alfred Kormos, trad. de Constantin Pop, funcționar la „Albina”. Carte foarte importantă pentru membrii din direcțiunea tuturor institutelor de bani și a ori-cărui societăți pe acții. Costă 1 fl. 50.

2141 sz.
1899 tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az uj-aradi kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Zsebelyán Arkadie és társai végrehajtatónak Csukulin Mojsza és Csukulin Gyura végrehajtatást szenvedők elleni 51 frt 10 kr tökekövelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a temesvári kir. törvényszék az uj aradi kir. járásbiróság területén levő Székesuton fekvő a székesuti 140 sz. tjkvben A I. 1—2 sorszám (277—278) 1397 hrsz. alatt felvett 140 sz. ház 800 □ öl udvar és kertnek ugy 800 □ öl póthkertnek Csukulin Gyura és Csukulin Mojsza jutalékára 137 frt kikiáltási árban, továbbá a 851 sz tjkvben A I. 1—5 sorsz. alatt (1641—1642) 2313 2740, 2867 és 3070 hrszámú 18 hold szántóföldből álló ingatlanok Csukulin Gyurát és Csukulin Mojszát illető jutalékára az árverést 615 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1899 évi augusztus hó 8-ik napján dél e. 10 rakor Székesut község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 13 frt 70 kr., illetve 61 frt 50 kr. készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bírósáagnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Uj-Aradon, 1899 évi május hó 23 napján.

Az uj-aradi kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság.

Dr. Simonfay
kir. aljbíró.

348 1—1

„CONCORDIA”

Societate comercială pe acții,
Sibiu. 336 12—10

pune în vânzare

UN VIN EXCELENT

garantat curat cu prețul de
40 cr. Litrul!!

Se potrivește admirabil cu ape minerale!

Cumpărați și citiți!

„Din vremuri apuse”

amintiri din vremurile eroice ale vieții noastre naționale

Iudita Secula născută Truța.

Prețul 1 coroană.

Se poate comanda prin Administrațiunea ziarului
„Tribuna Poporului”